

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 05/3/2025

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 004: Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn

Phật pháp dùng hình ảnh hoa sen để biểu pháp. Hoa sen được sinh ra từ bùn, vậy mà nó vẫn vượt qua sinh bùn tanh hôi để ngoi lên mặt nước và nở hoa, tỏa ra mùi hương tinh khiết. Cũng vậy con người sống trong “*danh vọng lợi dưỡng*” mà không bị “*danh vọng lợi dưỡng*” làm cho hoen ố mới đúng là “*Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn*”. Đây chính là cách sống của người quân tử ở thế gian, luôn là “*thấy lợi thì không màng, thấy khó thì dấn thân*”.

Chư Phật Bồ Tát được tạc tượng đều ngồi trên hoa sen biểu pháp rằng ở trong bùn mà không tanh mùi bùn, ở trong trần ai mà không đắm nhiễm trần ai. Sự ô nhiễm được biểu thị bởi bùn hôi, là hoàn cảnh sáu cõi, là tam ác đạo. Tam thiện đạo vẫn nằm trong cõi Dục giới. Phật vẫn cảnh báo chúng ta rằng “*Ái bất trọng bất sanh Ta Bà*”.

Chúng ta ở trong sáu cõi đầy những tập khí xấu ác mà không bị ô nhiễm thì cũng giống như đóa hoa sen mọc ra từ bùn mà không bị nhiễm bùn. Đạo lí và phương pháp để đạt được sự không ô nhiễm này Phật đã chỉ dạy. Chúng ta chỉ cần tuân tự mà y giáo phụng hành. Phật đã đưa ra phương pháp để đối trị ba độc “*Tham Sân Si*” ví dụ như là để đối trị tâm “*Tham*” thì hãy tu “*Bố thí*”.

Nếu không có Phật pháp thì đời sống con người khổ không nói nên lời bởi họ rất khó hạn chế bớt các tập khí phiền não, dục vọng và tham cầu. Ngay cả đến người giàu ở nhà cao cửa rộng, đi xe hơi đắt tiền nhưng vẫn bức bách, vẫn khổ đau, trải qua những chuỗi ngày buồn phiền. Do đó, nếu biết ứng dụng Phật pháp thì đời sống con người luôn trở nên tốt hơn.

Cũng phải trải qua một thời gian dài học tập, con người thế hội được câu nói của người xưa: “*Thân người khó được. Phật pháp khó nghe*”. Chúng ta thật may mắn vì đã gặp được Phật pháp. Nhờ Phật pháp mà mỗi cá nhân biết thúc liễm thân tâm, không để tập khí hoành hành, thậm chí còn biết cách khống chế nó. Người thế gian thì ngược lại, không khống chế mà còn thúc đẩy cho các tập khí xấu ác ngày một đầy hơn.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hành áp dụng vào đời sống, những tập khí xấu ác luôn manh nha trở dậy vì nó đã trở thành thói quen quá lâu. Chúng ta cứ làm mãi cho đến khi những thứ quen ấy trở nên xa lạ, đến khi chúng ta, dù sống trong “*danh vọng lợi dưỡng*”, cũng không bị nó làm cho ô nhiễm, đến khi biết dùng danh lợi làm lợi ích chúng sanh như lời Phật và Hòa Thượng dạy.

Có rất nhiều người đã làm được như vậy, đều là hi sinh phụng hiến, chí công vô tư. Chẳng thế mà ông bà xưa có câu: “*Hùm chết để da, người ta chết để tiếng*” hay “*bia đời ngàn năm ghi dấu*.” Cũng vậy, hôm qua, tôi được nghe một vị nói rằng: “*Đừng để chức vụ nuôi gia đình. Nếu muốn nuôi gia đình thì hãy làm việc. Lười người không hại chết nhưng lười đời sẽ hại chết mình*”. Mấy ngày này, các huynh đệ đang tích cực làm pot-cat những tấm gương đức hạnh Việt Nam, giúp người nghe dễ tiếp cận đến những câu chuyện đức hạnh, góp phần hiệu đính lại những ý niệm sai lầm của nhiều người.

Tất cả tập khí của chúng ta đều có thể thay đổi được, chẳng qua vì chúng ta đã quen, đã quý mến nó nên không muốn bỏ. Tham ăn, tham ngủ, tham danh, tham tiền, tham lợi, tham sắc là thói quen nhiều đời nhiều kiếp. Cho nên nếu bỏ chúng sẽ khiến người ta cảm thấy đơn độc, buồn tẻ. Vì sao vậy? Vì họ không có cái gì để thay thế nó. Nhiều người còn cho rằng cuộc sống phải có một chút khổ đau thì niềm vui mới được tăng lên, mới thi vị, nếu không rất buồn tẻ.

Tại sao họ lại nghĩ như thế? Vì họ không có niềm vui chân thật trong cuộc sống. Chỉ có những người biết hy sinh phụng hiến, tận tâm tận lực, chí công vô tư thì luôn đầy niềm vui. Trước khi ngủ và khi thức dậy đều luôn nở một nụ cười, thậm chí còn có những giấc mộng an lành. Ác mộng là do cuộc sống bất an, làm quá nhiều điều sai trái.

Hòa Thượng nói: “***Hoa sen đại biểu cho sự thanh tịnh, gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn.***” Hoa sen ở nơi ô nhiễm mà không hề bị ô nhiễm. Điều này đại biểu cho tâm thanh tịnh. Tâm tịnh mới tương ứng cõi tịnh, do đó, nếu vẫn chìm trong “*danh vọng lợi dưỡng*” thì dù có niệm Phật hay làm từ thiện thì việc tu tập đó chỉ tạo được một chút phước lành. Dưới góc nhìn của pháp nhất thừa (Phật thừa), góc nhìn của người muốn vượt thoát sinh tử thì kể cả việc làm vua trời cũng là phước nhỏ. Tuy nhiên, dưới góc nhìn của người muốn quay lại làm người phú quý, muốn làm vua trời thì đây là đại phước báu.

Hòa Thượng nói: “***Thế gian này của chúng ta là đời ác năm trước, có thể nói là trước ác, ô nhiễm đến cùng tận. Thế nhưng, chúng ta phải làm sao ở trong thế gian này, không bị sự trước ác làm cho ô nhiễm. Giữ tâm mình được thanh tịnh.***” Muốn vậy, Bồ Tát có một pháp để đối trị đó là “*Thường niệm thiện pháp, thường tư duy thiện pháp, thường quán sát thiện pháp, không để một niệm bất thiện xen tạp.*” Các Bồ Tát thường niệm như vậy nên không có thời gian để niệm ác pháp, cũng vậy, chúng ta niệm Phật miên mật thì cũng hết thời gian rảnh để niệm thứ khác.

Thực tế, vọng niệm của chúng ta quá nhiều, vọng tưởng phiền não luôn dấy khởi do đó, chúng ta phải luôn phản tỉnh, thường xuyên nhắc nhở mình. Chúng ta đừng để đến lúc già rồi, hơi cùng sức kiệt sẽ rơi vào trạng thái thân không thể làm được gì mà chỉ là đầy rẫy vọng niệm. Nếu không nhìn thấy, không nghe được thì sự tưởng tượng của con người còn phong phú hơn, do đó, vọng tưởng sẽ rất nhiều. Cho nên giữ tâm thanh tịnh là vô cùng quan trọng. Tâm tịnh thì tương ứng cõi tịnh, còn nếu chìm đắm

trong “*danh vọng lợi dưỡng*”, thường đẩy khởi “*tài sắc danh thực thùy*” thì tâm chưa tịnh.

Hòa Thượng nhắc lại câu chuyện khi Ngài mới học Phật, Ngài được tiếp xúc với Đại Sư Chương Gia, lúc đó Đại Sư không dạy Ngài niệm Phật mà dạy Ngài trì chú: “*Án Ma Ni Bát Di Hồng*” trong đó chữ “*Án*” là thân, chữ “*Ma ni*” là hoa sen, chữ “*Bát Di*” là gìn giữ và chữ “*Hồng*” là ý. Chú này được hiểu là: “*Gìn giữ thân ý của mình giống như đóa hoa sen*”. Cho nên một người hằng ngày có thể gìn giữ thân ý của mình giống như đóa hoa sen thì niệm Phật sẽ vãng sanh ở phẩm vị cao. Ngược lại, nếu không giữ được thân ý, lại để ô nhiễm thì đó là lý do vì sao người niệm Phật rất nhiều nhưng người vãng sanh thì rất ít.

Hòa Thượng nói: “*Hoa sen sanh ra từ trong bùn mà không ô nhiễm bởi bùn. Chúng ta trì câu chú này thì phải biết ý nghĩa của nó là: Gìn giữ thân ý của mình trong sạch như đóa hoa sen. Trước đây, tôi theo Ngài Chương Gia thì tôi niệm Án Ma Ni Bát Di Hồng, về sau tôi theo Lão sư Lý và Ngài dạy tôi Tịnh Độ nên tôi chuyển đổi niệm A Di Đà Phật.*”

“*Sáu chữ thần chú và niệm A Di Đà Phật cũng như nhau. Chúng ta niệm Nam Mô A Di Đà Phật, trong đó Nam Mô là quy y, A Di Đà Phật là Vô lượng giác, là tự tánh vốn đầy đủ trí tuệ bát nhã. Do đây có thể biết tự tánh Di Đà, duy tâm Tịnh Độ*”.

Từ đây chúng ta quán chiếu xem, mình đang dùng thân ý gì để niệm Phật, có phải là trong sạch để niệm Phật không? Tu học ở nhà Phật là phải thay đổi tập khí xấu ác của chính mình để đạt được sự thanh tịnh, sự trong sạch. Nếu chưa được thì phải cố gắng để có thể tương ưng với Phật. Vì chưa tương ưng nên chúng ta chưa vào cửa Phật, chưa nhập cảnh giới Phật. Vậy làm sao để tương ưng với Phật? Hãy dụng tâm thanh tịnh niệm Phật.

Không chỉ thanh tịnh ở thời điểm niệm Phật mà mọi lúc mọi nơi trong đời sống thường ngày, đối nhân xử thế tiếp vật, phải dụng tâm thanh tịnh để đối đãi, tránh dụng tâm mong cầu “*danh vọng lợi dưỡng*”. Người học Phật nói chung và người tu pháp môn niệm Phật nói riêng, muốn thành tựu đều phải biết cách dụng tâm, biết tu ở tâm thanh tịnh.

Nếu không tu từ đây, vẫn để tâm mình chạy theo tập khí xấu ác, thì không thể có thành tựu, vĩnh viễn không bước vào cảnh giới Phật, vẫn chịu chướng ngại trùng trùng, khổ đau, phiền não triền miên. Nếu tâm chúng ta hoàn toàn giải phóng khỏi những tập khí xấu ác thì khổ đau, phiền não không có chỗ bám víu.

Nếu chúng ta vẫn để tâm mình ô nhiễm, thì hãy tự trách mình. Bài học hôm nay nhắc đến hoa sen, dầu ở trong bùn vẫn không nhiễm mùi bùn. Thế gian này đầy cám dỗ, con người luôn tham cầu một cách quá đáng “*Tài Sắc Danh Thực Thùy*” nên khó

đau, đến khi phải lia bỏ cõi đời này thì siêu xe, nhà lầu khiến họ tiếc nuối và khổ đau vô cùng tận.

Hòa Thượng nói rằng Ngài đến trần gian này như một lữ khách và khi ra đi cũng là một lữ khách, ở tạm vài ngày rồi rời đi mà không hề vương bận, không hề phải lo lắng. Còn chúng ta, cũng giống như Ngài đến thế gian với hai bàn tay trắng, chẳng có một thứ gì, ấy vậy mà đến lúc cuối cùng lại đăm chấp rất nhiều thứ.

Chúng ta cần phải có trí tuệ để thấy rằng chẳng có thứ gì là của ta, đồ vật hay ngay đến cái thân này cũng chẳng phải của ta. Ở tuổi 60, đôi mắt tôi lúc sáng lúc mờ, thân thể đang làm việc khỏe mạnh bỗng nhiên thấy mệt. Thế mới biết, thân thể này đôi lúc không còn theo ý chúng ta nữa. Tu hành chính là rèn luyện, do đó, chúng ta hãy tranh thủ thời gian, đừng để đến lúc hơi cùng lực kiệt, muốn nỗ lực cũng không thể được nữa.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta niệm Phật vãng sanh đến cõi Thật Báo của Thế giới Tây Phương Cực Lạc thì mới là Tịnh Độ chân thật, mới là “Tự Tánh Di Đà, Duy Tâm Tịnh Độ”. Mục tiêu của chúng ta chính là chỗ này. Chúng ta niệm Phật vãng sanh là hóa sanh từ nơi hoa sen, đây chính là sự thù thắng ở Thế giới này.***

“Tại sao lại là từ hoa sen hóa sanh mà không phải là thai sanh? Thứ nhất là thai sanh thì không thanh tịnh và thứ hai là tình chấp nặng nề. Tình chấp này rất khó bỏ, rất phiền phức. Đây là căn bản của sáu cõi luân hồi. Hoa sen thì thanh khiết, không hề bị nhiễm ô nên ở Thế giới Tây Phương Cực Lạc chọn là hoa sen hóa sanh.”

Bài học hôm nay nhắc nhở chúng ta rằng dù ở trong thế gian ô nhiễm này, hãy cố gắng không để mình bị cuốn vào những tập nhiễm ở thế gian. Nếu không làm được thì chắc chắn sẽ phải tiếp tục sinh tử luân hồi, không thể thoát ra được. Do đó, cần phải biết chọn lựa hoàn cảnh, chọn lựa thức ăn làm sao lấy, bỏ cho thỏa đáng. Những điều này Phật và tổ sư đại đức đã chỉ dạy chúng ta.

Thời xưa, khi các pháp sư dịch Kinh, dịch đến chữ Phật, các ngài đã lấy chữ nhân đứng ghép cùng với bộ Phát, ý muốn nói là Phật do con người tu mà thành. Chữ “*Tiên*” gồm chữ nhân đứng và sau là chữ son nghĩa là “*Tiên*” là do người tu mà thành.

Các Ngài đã làm được thì chúng ta cũng làm được, chỉ cần y giáo phụng hành theo đạo lý và phương pháp Phật dạy. Đừng nên chìm đắm trong những ý niệm, tạp niệm sai lầm, hãy học Bồ Tát không để cho mình ô nhiễm, hãy ***“thường niệm thiện pháp, thường quán sát thiện pháp, thường tư duy thiện pháp, không để một chút ý niệm bất thiện nào xen tạp”*** ./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!